

Antropologia lingüística

2015/2016

Codi: 101250

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia social i cultural	OT	3	0
2500256 Antropologia social i cultural	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Montserrat Ventura Oller

Correu electrònic: Montserrat.Ventura@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits

Objectius

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és formar els i les estudiants d'antropologia social i cultural en els fonaments històrics, teòrics, epistemològics i empírics de les relacions entre llengua, cultura i societat amb la finalitat de donar-los una nova eina per comprendre les societats que estudien.

Objectius específics

Els objectius específics són formar en les qüestions més generals de la disciplina de l'antropologia lingüística des d'una perspectiva antropològica; conèixer la diversitat lingüística i les seves implicacions en la cultura i la societat; entrar en contacte amb l'evolució humana des de l'estudi de la capacitat de comunicar; conèixer els enfocaments teòrics clau de la matèria, tant des de la vessant més centrada en el significat com aquella més centrada en el context; conèixer les formes orals i altres formes de comunicació humana desenvolupades a través de les cultures; i finalment conèixer les implicacions més polítiques de diverses situacions generades per la diversitat lingüística, com el plurilingüisme i les relacions entre llengua i identitat.

Competències

Antropologia social i cultural

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar que es coneixen i es comprenen els debats epistemològics i metodològics en antropologia i les principals tècniques de recerca.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar un fet d'actualitat des de la perspectiva antropològica.
2. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
3. Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals.
4. Avaluar críticament els models teòrics explícits i implícits als materials etnogràfics.
5. Conèixer i comprendre els processos diversos de relació intercultural.
6. Diferenciar entre els conceptes teòrics de l'antropologia i els conceptes indígenes.
7. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
8. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
9. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Diversitat lingüística i diversitat cultural. Presentació dels autors i les teories que han desenvolupat l'estudi de les relacions entre llengua i cultura. Estudi del llenguatge com a font de dades etnogràfiques i antropològiques, com a un recurs de la cultura, i de l'ús del llenguatge com a una pràctica social i cultural.

1. Introducció a l'assignatura: què és l'antropologia lingüística?

2. Diversitat cultural i lingüística, classificacions

3. La llengua en humans i primats: biologia i cultura

II. Llengua i pensament

4. La tradició boasiana

5. Etnolingüística

6. Lingüística i antropologia cognitiva

7. Gènere, nombre, espai, temps i altres nocions

III. La domesticació del pensament salvatge

8. La pintura esquemàtica, els quipus i altres formes de codificació numèrica, els jeroglifs i els alfabetes

9. Llenguatge oral i gestual.

10. Llenguatge corporal

11. Les escriptures indígenes

IV. Les llengües i els seus contextos

12. El folklore

13. Etnografia de la parla o de la comunicació, anàlisi del discurs

14. Sociolingüística

V. Llengua, identitat i diversitat

15. Llengua i identitat

16. Multilingüisme, transformació, pèrdua i recuperació de llengües

17. Educació bilingüe: l'exemple de les escoles indígenes

Conferències:

Cada curs es programen un total de dues / tres conferències l'assistència a les quals és obligatòria . La data, títols i conferenciant es publiquen a l'inici del curs al campus virtual.

Metodologia

La metodologia docent principal seran les classes magistrals, sempre combinades amb discussions a l'aula quan sigui pertinent i la discussió al despatx en tutories individuals sobre el desenvolupament de les tasques assignades. Els estudiants podran seguir igualment les recerques d'investigadors externs a través de sessions de conferències que també s'oferiran a l'aula.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	42	1,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals o en grup	15	0,6	1, 3, 6, 9
Tipus: Autònomes			
Lectura i anàlisi de textos, recerca empírica directa o a través de suport documental, estudi i elaboració dels treballs	93	3,72	2, 3, 4, 6, 8, 9

Avaluació

Avaluació

1) Lliurament de dos treballs de màxim 10 pàg. (un dels quals en grup) a partir de les lectures obligatòries dels diferents blocs temàtics, i eventualment d'una petita recerca de camp seguint una pauta penjada al Campus Virtual (90% nota); les característiques i la data de lliurament dels treballs es fixaran a l'inici de curs i penjaran al campus virtual. Cal presentar tots dos treballs per ser avaluable. Si la mitjana surt suspesa caldrà que l'estudiant es presenti a la re-avaluació.

2) Assistència i participació a l'aula (10%) valorada particularment en les dates previstes de conferències, documentals i presentacions de treballs;

3) Examen final a l'aula amb apunts i textos com a re-avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Assistència i participació	10%	0	0	1, 3, 6, 7, 9
Treball de lectura i anàlisi crític de textos	90%	0	0	1, 2, 3, 6, 8, 9

Bibliografia

Segueix una llista de manuals. La bibliografia específica per cada tema es lliurarà a l'aula i estarà penjada al campus virtual.

Manuals

-Ahearn, Laura M. 2012 *Living Language. An introduction to Linguistic Anthropology*, Oxford: Wiley-Blackwell

-Buxó, Mª J. 1983 *Antropología lingüística*. Barcelona: Cuadernos de Antropología.

-Casado Velarde, Manuel, 1991 *Lenguaje y cultura*, Madrid: Síntesis.

-Duranti, Alessandro 2000 (1997) *Antropología lingüística*, Cambridge U.P.

-Duranti, Alessandro 2001 *Linguistic Anthropology: a reader*, Malden, Massachusetts: Blackwell.

[-Foley, William A.](#), 1997 *Anthropological linguistics: an introduction* Oxford : Blackwell.

-Greenberg, Joseph H. 1968 *Anthropological Linguistics: An Introduction*, New York: Random House.

-Gumperz, John J. y Adrian Bennett 1981 (1980) *Lenguaje y cultura*, Barcelona: Anagrama

-Ibarretxe-Antuñano, Iraide y Javier Valenzuela (dirs.) 2012 *Lingüística cognitiva*, Barcelona: Anthropos.

Junyent, M. Carme 2000 *Antropología lingüística*. Barcelona: Universitat de Barcelona

-Martin VIDE, C. 1996 [Elementos de lingüística](#), Barcelona: Octaedro, 1996 (Un capítol d'Argente Giralt, J.A. pp.370-377 "El lenguaje y la cultura: lingüística y antropología").

-Velasco Maillo, Honorio M. 2003 *Hablar y pensar, tareas culturales. Antropología lingüística y antropología cognitiva*, Madrid: UNED.

-Yanez Cossío, Consuelo 2007 *Una introducción a la lingüística general*, Quito: Abya-Yala.

Bibliografia general

Virtual Issue: The Anthropology of Language, in *American Anthropologist*. Més d'un segle d'articles clau de la disciplina.